

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

NOVEMBER 2024

NOORDWES

PUNTE: 40

TYD: 1½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 11 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. MOENIE probeer om die hele vraestel te lees nie. Raadpleeg die INHOUDSOPGAWE op die volgende bladsy en merk die vraagnommer oor die teks wat jy hierdie jaar bestudeer het. Lees hierdie vraag aandagtig deur voor jy dit beantwoord.

2. Hierdie vraestel bestaan uit TWEE afdelings:

AFDELING A: Drama (40)

AFDELING A: Kortverhale (40)

3. Beantwoord die vrae in EEN van die afdelings:

AFDELING A: DRAMA

Beantwoord die vrae oor die drama (*Perdekrag*) wat jy bestudeer het.

OF

AFDELING B: KORTVERHALE

Beantwoord die vrae oor AL TWEE kortverhale wat jy bestudeer het.

4. Volg die instruksies aan die begin van elke afdeling noukeurig.
5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
6. Laat 'n reël oop na elke antwoord.
7. Voorgestelde tydsindeling:

AFDELING A: 90 minute

OF

AFDELING B: 90 minute

8. Skryf netjies en leesbaar.

INHOUDSOPGAWE

Kies SLEGS die afdeling wat jy bestudeer het. ...

AFDELING A: DRAMA

Beantwoord slegs die EEN vraag.

VRAAGNOMMER	PUNTE	BLADSYNOMMER
1. <i>Perdekrag</i>	40	4

OF

AFDELING B: KORTVERHALE

Beantwoord AL TWEE kortverhale.

2. "Die tongblaar"	20	8
EN		
"Die las"	20	10

AFDELING A: DRAMA**VRAAG 1: PERDEKRAG – Cecilia du Toit**

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS A

WILMA:	En jy brom nie so nie, gehoor! Jy praat behoorlik dat ek en Binki jou kan verstaan. Maak of jy ordentlik is, magtag. Kom, hark hier skoon. <i>(Wilma beduie na iets net binne Kaizer se stal. Lucky kom die stal skoorvoetend binne, maar sodra hy sy rug op Kaizer draai, lui sy selfoon skel. Kaizer deins terug. Lucky spring uit die stal en gryp sy selfoon uit sy agtersak om te antwoord.)</i>	5
LUCKY:	Ek het gesê jy moet dit wegsit. Jy beter nou luister of – <i>(Uitdagend van die skrik.)</i> Of wat? Ek sal praat as ek wil praat. Jy en wie nog gaan my keer? <i>(Hy lig die foon na sy oor om te praat, maar Wilma stap dreigend nader.)</i>	10
WILMA:	Luister jy nou baie mooi vir my, Meneertjie. Die magistraat doen jou prokureur 'n guns, en ek doen weer vir haar 'n guns. Ek hoef jou glad nie hier by my stalle te laat werk nie.	

1.1 "Luister jy nou baie mooi vir my, Meneertjie." (Reël 11)

1.1.1	Wie is hierdie Meneertjie?	(1)
1.1.2	By watter stalle is Meneertjie?	(1)
1.1.3	Waarom is Meneertjie hier?	(1)
1.1.4	Wat het Wilma gedoen nadat Meneertjie later weer op sy selfoon besig was?	(1)

1.2 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.2) en die letter (A–D) neer.

"... Wilma stap **dreigend** nader" in reël 10 sê vir ons dat Wilma ... was.

A	moeg	
B	kwaad	
C	haastig	
D	opgewonde	(1)

1.3 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Dit was Lucky se werk om die stalle uit te hark en vars water in te sit. (1)

- 1.4 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.4.1 en 1.4.2) en die antwoord neer.

Wilma was eers geduldig (*patient*) met Lucky, want sy wou hom (1.4.1) (help/straf). Omdat Lucky so (1.4.2) (stout/fluks) was, het Wilma later ongeduldig (*impatient*) met hom geraak.

(2)

- 1.5 Lucky sê sekere goed vir sekere redes.

Kies die rede uit KOLOM B wat by Lucky se woorde in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (1.5.1 tot 1.5.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.5.1	"Beentjie. Soos armpie en voetjie en handjie."	A	Lucky is negatief teenoor ryk mense.
1.5.2	"Take it easy, Miesies Cheesy."	B	Lucky hou daarvan om Binki te terg (<i>tease</i>).
1.5.3	"Of mag net die ryk rotte die goed ry?"	C	Lucky kan nie glo Binki se ma het so min tyd vir haar nie.
1.5.4	"O ja. Jou ma is Busy Lizzie."	D	Lucky kan nie verstaan hoekom Binki nie met hom wou praat nie.
		E	Lucky is moeilik met Wilma.

(4 x 1)

(4)

- 1.6 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die drama gebeur.

- Binki het vir Lucky van Dukie vertel.
- Lucky het Tinkerbelle laat weghardloop.
- Lucky het sy nommer op Binki se foon gesit.
- Wilma het dadelik vir Lucky verduidelik watter werkies hy moes doen.

(4)

- 1.7 Waarom was dit reg van die magistraat om vir Lucky 'n tweede kans te gee?

(1)

- 1.8 Waarom was dit verkeerd van Lucky om nie sy selfoon weg te sit toe Wilma gesê het hy moet dit doen nie?

(1)

- 1.9 Waarom is dit goed dat Wilma so streng (*strict*) met Lucky is?

(1)

- 1.10 Hoe help die skrywer jou om te verstaan dat Lucky nie op die perdeplaas wou wees nie?

(1)

EN

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS B

LUCKY:	... Ek en my simpel groot bek. Ek skree my stupiditeit uit met 'n boom box sodat almal kan hoor ek is net 'n perdedrol. (<i>Binki wil hom simpatiek aanraak, maar hy deins weg van haar.</i>)	
BINKI:	Stoppit! Ek word nie aan gevat nie. Nie deur jou soort nie. Skies. Ek wou maar net – (<i>Sy draai verleë weg en maak of sy iets in die stoorkamer soek.</i>)	5
LUCKY:	Skies, Binki.	
BINKI:	Ek moes nie – ek weet nie wat nie.	
LUCKY:	Ek laaik myself nie altyd nie.	
BINKI:	(<i>Paaie.</i>) Dis oukei.	10
LUCKY:	Nee, dit is nie! Ek het die hele week aan jou gedink. Jy sal nie aan my vat as jy weet hoekom ek hier is nie.	
BINKI:	Waarom sal ek nie?	
LUCKY:	Want jy hardloop vlamme in om 'n bleddie brak te red. Ek en jy leef in verskillende wêreldes ... Jou huis het afgebrand, ... , maar my hele lewe brand elke dag so bietjies-bietjies af.	15

1.11 Noem TWEE redes waarom Binki by Wilma op die plaas gebly het. (2)

1.12 VOLTOOI die volgende sinne. Skryf net die vraagnommers (1.12.1 tot 1.12.4) en die antwoord neer.

1.12.1 Wilma het vir Lucky vertel wat met haar perd, ... (die perd se naam), gebeur het. (1)

1.12.2 Wilma het die aand van die ongeluk baie gedrink. Lucky het haar daarom 'n ... genoem. (1)

1.12.3 Lucky het ... maande by Wilma gewerk. (1)

1.12.4 Binki het haar matriek deur ... gedoen. (1)

1.13 VOLTOOI die volgende sin deur 'n woord(e) in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (1.13) en die antwoord neer.

'n vergelyking;	personifikasie;	'n metafoor
-----------------	-----------------	-------------

"Ek skree my stupiditeit uit met 'n boom box sodat almal kan hoor **ek is net 'n perdedrol.**" (Reël 1 en 2) Dit is 'n voorbeeld van ... (1)

1.14 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.14) en die letter (A–D) neer.

"... maar my hele lewe **brand elke dag so bietjies-bietjies af.**" (Reël 15 en 16) Dit beteken dat ...

- A 'n deel van Lucky-hulle se huis ook afgebrand het.
- B Lucky en die mense in sy lewe baie probleme het.
- C die mense in Lucky se omgewing elke dag vuur maak.
- D daar elke dag huise in Lucky se omgewing afgebrand het. (1)

- 1.15 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.15.1 en 1.15.2) en die antwoord neer.

In reël 1 tot 4 is Lucky se toon teenoor Binki (1.15.1) (onvriendelik/vriendelik).
In reël 7 tot 11 verander sy toon, want hy het (1.15.2) (besef dit was onregverdig om so met Binki te praat/gedink dit was eintlik Wilma se skuld).

(2)

- 1.16 Waarom het Binki bloese met lang moue gedra?

(1)

- 1.17 Lucky het Binki se bloes opsetlik (*on purpose*) geskeur.

Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is.

(1)

- 1.18 Die lewe op die plaas was teen die einde goed vir Binki en Lucky.

Kies die inligting uit KOLOM B wat by die gebeure in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (1.18.1 tot 1.18.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.18.1	Lucky het vir Kaizer gesê hy was jammer oor wat hy gedoen het.	A	Binki aanvaar (<i>accept</i>) die situasie met haar ma.
1.18.2	Binki het weer vir Lucky die foto's van Dukie op haar foon gewys.	B	Binki is nie meer so bang vir die perde nie.
1.18.3	Binki het die langnaweek op die plaas gebly.	C	Lady Jane en Kaizer doen wat Lucky vir hulle vra.
1.18.4	Lucky het geleer om mooi met die perde te praat.	D	Kaizer aanvaar Lucky se verskoning.
		E	Lucky verander sy kontaknaam na "Extra Lucky".

(4 x 1)

(4)

- 1.19 Waarom was dit goed vir Lucky dat Binki haar storie vir hom vertel het?

(1)

- 1.20 Waarom was dit goed vir Wilma dat sy vir Lucky die kans gegee het om op die plaas te werk?

(1)

- 1.21 Waarom is dit vir jou lekker om te weet dat Binki se lewe aan die einde van die drama verander het?

(1)

- 1.22 Waarom kan 'n mens sê dat die slot goed by die drama pas?

(1)

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B: KORTVERHALE**VRAAG 2: KINDERS VAN DIE AARDE – Charles Fryer**

Beantwoord die vrae oor AL TWEE verhale.

VERHAAL A: "DIE TONGBLAAR" – Pirow Bekker

EN

VERHAAL B: "DIE LAS" – Margaret Bakkes

VERHAAL A: "DIE TONGBLAAR" – Pirow Bekker

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS C

Sy wag op hom.

"Kom, dis die eienaardige vetplant wat ek vir jou wil wys," sê hy glad.

Hy knak die blaar en sy buig haar kop.

Hy trek die helftes uitmekaar en die drade staan styf tussen hulle.

"Haai, dis wonderlik," sê sy eenvoudig. "Dit lyk soos 'n harpie."

5

Dit tref hom so dat hy net aanhou kyk daarna sonder om iets te sê of te doen. Hierdie oomblik wil hy nie breek nie.

Sy oë gaan na haar leë hand en die vinger wat hy wou meet. Maar hy doen niks. Staar net so in stilte.

"Kyk die wind het die snare gebreek."

10

Toe is die oomblik verby.

"Wat is dit?" vra sy.

"Garingblaar. Dit is maar ons naam daarvoor. Sommige mense noem dit tongblaar."

"Tongblaar," herhaal sy asof sy die woord proe. "Jy is mooi."

Toe ry sy.

15

2.1 " 'Kom, dis die eienaardige vetplant wat ek vir jou wil wys,' sê hy glad." (Reël 2)

2.1.1 Met wie praat Wynand hier? (1)

2.1.2 Waar moes sy ná skool vir Wynand wag? (1)

2.1.3 Waarom wou Wynand vir haar die tongblaar wys? (1)

2.1.4 Wat het Wynand gedoen nadat sy weggery het? (1)

2.2 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (2.2) en die letter (A–D) neer.

"Hierdie **oomblik** wil hy **nie breek nie**," in reël 6 en 7 sê vir ons dat Wynand ...

A nie huis toe wou gaan nie.

B jammer was dat hy die blaar gebreek het.

C gedink het dat Elsie vir hom sou kwaad wees.

D nie wou hê die tyd saam met Elsie moes verbygaan nie.

(1)

- 2.3 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Dit het Wynand geïrriteer dat Janka áltyd by hom is. (1)

- 2.4 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.4.1 en 2.4.2) en die antwoord neer.

Nadat Wynand besef het dat hy baie van Elsie hou, was hy sommer (2.4.1) (opgewonde/ontevrede) oor die lang vakansie. Terwyl hy dinge op die plaas gedoen het, het die gedagtes aan Elsie hom baie (2.4.2) (gelukkig/hartseer) gemaak. (2)

- 2.5 Die karakters se woorde sê vir ons hoe die karakters voel.

Kies die emosie uit KOLOM B wat by die karakter se woorde in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (2.5.1 tot 2.5.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.5.1	"Moet ons jou dokter toe vat?"	A	Elsie het van eenvoudige dinge gehou.
2.5.2	"Nee wat, ek sal sommer ou Katlagter iets vra."	B	Wynand was kwaad oor Elsie se bynaam.
2.5.3	"Nee, ek wou maar vra hoe was die vrugtestelery toe?"	C	Wynand wou nie hê almal moet oor hom hoeihaai nie.
2.5.4	"Haai, dis wonderlik."	D	Klaas was bekommerd oor Wynand.
		E	Wynand was skaam om met Elsie te praat.

(4 x 1) (4)

- 2.6 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur.

- Wynand het die miershoop met klippe gemerk sodat hy die plek kan kry.
 - Wynand het besef hy kan Elsie se vinger met 'n garingblaar meet.
 - Wynand het vir Elsie die tongblaar gewys.
 - Wynand wou vir Elsie 'n seëlringetjie gee.
- (4)

- 2.7 Waarom kan 'n mens sê dat Elsie 'n rustige persoonlikheid het? (1)

- 2.8 Wynand was skaam om met Elsie te praat. Hoe het dit sy lewe moeilik gemaak? (1)

- 2.9 Watter les oor geduld het jy by Wynand geleer? (1)

- 2.10 Waarom kan 'n mens sê dat die slot goed by die verhaal pas? (1)

EN

VERHAAL B: "DIE LAS" – Margaret Bakkes

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS D

Toe het hy by die vertrek uitgehardloop. Sy het die voordeur hoor klap. Teen die tyd dat sy buite kom, was daar geen teken meer van die kind nie.

Sy het ontstemd in die donker straat afgekyk. Dit het verlate en vyandig gelyk. Op daardie oomblik het Lida Verhoef vir die eerste keer besef dat sy alleen staan soos nog nooit tevore nie. Schalkie was nou op die spel. Sy moes hom nou vind en vertroos. Die situasie was vir die eerste keer in perspektief, soos dit moes gewees het reg van die begin af, toe Schalkie sy pa verloor het. Hoe en waar sy sou begin, het sy nie suiwer geweet nie. Dít ten minste was vir haar duidelik: sy sou vir Dirk van Graan bel.

Hy het haar stem skaars herken en haar storie was verward en onsamehangend. Dit het hy egter begryp. Daar was fout met Schalkie.

10

2.11 VOLTOOI die volgende sinne. Skryf net die vraagnommers (2.11.1 tot 2.11.4) en die antwoord neer.

2.11.1 Schalkie het van die skool af gekom en baie ... voor hulle huis sien staan. (1)

2.11.2 Schalkie se ... het vir hom vertel dat sy pa die oggend dood is. (1)

2.11.3 Schalkie het besef dat sy ma swak is en dat hy haar sou moes ... (1)

2.11.4 Die ... het besef dat Schalkie die las op sy skouers geneem het. (1)

2.12 Waarom het Schalkie by die huis uitgehardloop? Gee TWEE redes. (2)

2.13 VOLTOOI die volgende sin deur 'n woord(e) in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (2.13) en die antwoord neer.

'n metafoor;	klanknabootsing;	personifikasie
--------------	------------------	----------------

"Dit het **verlate** en **vyandig gelyk**," in reël 3 is 'n voorbeeld van ... (1)

2.14 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (2.14) en die letter (A–D) neer.

"Die situasie was **vir die eerste keer in perspektief**, soos dit moes gewees het reg van die begin af, toe Schalkie sy pa verloor het." (Reël 6 en 7) Dit beteken dat Lida besef het dat ...

- A Dirk van Graan haar seun ongelukkig gemaak het.
- B daar nie genoeg geld was om Schalkie groot te maak nie.
- C dit beter sou wees as sy wegtrek en op 'n ander plek gaan bly.
- D dit haar taak as ma was om na Schalkie te kyk en nie andersom nie. (1)

2.15 Wat het Dirk ná skool saam met Schalkie gedoen? Noem EEN ding. (1)

2.16 Die tyd ná Schalkie se pa se dood was vir almal 'n moeilike tyd.

Kies die inligting uit KOLOM B wat by die gebeure in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (2.16.1 tot 2.16.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.16.1	Schalkie se pa was groot en sterk.	A	Schalkie se maats het nie meer by hom gaan speel nie.
2.16.2	Schalkie se pa is twee dae ná sy dood begrawe.	B	Schalkie was bly toe Dirk by hulle huis opdaag.
2.16.3	Schalkie se ma was bedags alleen by die huis.	C	Schalkie wou nie ná die diens huis toe gaan nie.
2.16.4	Schalkie was oral en altyd saam met sy ma.	D	Schalkie het ná skool vinnig huis toe gegaan.
		E	Schalkie kon nie glo sy pa is dood nie.

(4 x 1) (4)

2.17 Lida het Dirk genooi om weer by hulle te kom kuier.

Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is. (1)

2.18 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.18.1 en 2.18.2) en die antwoord neer.

Die toon aan die einde van die verhaal is baie (2.18.1) (positief/negatief), want Dirk het mooi vir Schalkie verduidelik dat hy (2.18.2) (vir Schalkie en sy ma wou sorg/saamstem dat Schalkie by sy oupa-hulle moes gaan bly). (2)

2.19 Waarom kan 'n mens sê dat Lida ná haar man se dood selfsugtig was? (1)

2.20 Waarom kan 'n mens sê dat Schalkie ná sy pa se dood onselfsugtig opgetree het? (1)

2.21 Waarom voel jy aan die einde van die verhaal saam met Schalkie bly oor hoe dinge vir hom verander het? (1)

2.22 Hoe help die skrywer jou om die tema van lojaliteit (*loyalty*) te verstaan? (1)

TOTAAL AFDELING B: 40
GROOTTOTAAL: 40